

„Ne žalostite Duha Svetoga“: Mlakost

Mlakost je bolest srca, po kojoj nam se Božje stvari gade, i po kojoj sami sebe uvjeravamo da je život, pravi život, negdje drugdje.

10.07.2024.

Radi se o jednoj od prvih i najpoznatijih teofanija zabilježenih u Bibliji. Anđeo se Gospodnji ukaza Mojsiju na gori Horebu kao veliki plamen ognjeni usred grma. Mojsije pogleda: grm gori, ali ne izgara. I reče Mojsije u sebi: „Pristupit ću i

provjeriti ovu čudesnu viziju: zašto grm ne izgara" (usp. Izl 3,2-3). Bog je Ljubav, uvijek novi plamen ljubavi, koji se ne iscrpljuje s vremenom, i za sobom ne ostavlja samo dimeći ugarak. Njegova ljubav vječno gori, dajući toplinu i svjetlo onima koji joj dopuste da budu zagrljeni. Iz tog razloga Bog kaže Mojsiju: „Ja sam koji jesam” (Izl 3,14). On je ljubav, vjerna ljubav i uvijek živa. I stvorivši nas na svoju sliku (usp. Post 1,27), on nam je namijenio takvu ljubav: naša srca ne mogu živjeti s manje. Naša može biti samožarka ljubav, koja se obnavlja i raste s vremenom.

Možda smo nekada imali iskustvo povratka u kuću u kojoj smo davno živjeli: mjesto gdje smo voljeli, gdje smo davali i primali naklonost. Sada ga nalazimo praznog i napuštenog, možda čak i u ruševinama. Kroz srca nam prolazi prodoran osjećaj nostalgije, razmišljajući koliko smo bili sretni tamo. Ovako nešto se

dogaća kada se naše ljubavi ohlade i izblijede. Postajemo tužni. Ljubav puna topline, koja je nosila vječno obećanje radosti, ljubav koja je bila sve..., a opet, pretvorila se u pepeo. Kakva šteta! Poznati pisac je to dobro izrazio: „Kako je strašno kada se kaže: „Volim te“, a s druge strane osoba viče: „Što?“[1]. Ovo je toplina, ljubav koja je bila dragocjena u svom porijeklu, ljubav koja je nekoć usrećila naša srca i ispunila naše živote svjetlošću, ali koja je potrošena dok se gotovo nije ugasila: ljubav koja nije izdržala protok vremena.

Smrt u usporenom snimku

Da biste se ohladili, potrebno je prethodno biti uzbuđen, zaljubljen. Zato mlakost nije rizik za one koji su tek dali svoje srce: njihova je ljubav još previše elementarna, previše naivna. S druge strane, mlakost je prava opasnost za svaku ljubav koja

već dugo gori. Ne sastoji se od iznenadne smrti, već od bolesti koja napreduje gotovo neprimjetno: usporene smrti, poput tzv. "bijeke smrti" planinara, kobne mješavine hladnoće i umora, u kojoj tijelo postupno gubi svoju reaktivnost i osoba se na kraju predaje slatkom, ali smrtonosnom snu.

Razmišljanje o mlakosti javlja se vrlo rano u povijesti Crkve. U 3. i 4. stoljeću Origen i Evagrije Pontski govore o *acediji*, stanju nezadovoljstva i lijenosti duše koje se ne javlja u prvim satima dana koji je život, nego kada je sunce već dobro prevalilo put i sja visoko na nebu. Zato su, nadahnuti Psalmom 91, govorili o „podnevnom zloduhu”[2]. *Acedia* (*akedia*) doslovno znači zanemarivanje. Premda će je neki autori s vremenom razlikovati od mlakosti (*tepiditas*), oba pojma definiraju istu duhovnu panoramu: „ohlađenje ljubavi koja postaje

zamagljena napuštenošću i lijenošću"[3], lijenost koja ugrožava predanje. , jer „*ipsa caritas vacare non potest*; ljubav ne može biti besposlena»[4], ne može otići na odmor.

Blaženi Álvaro jednom je napisao neke posebno energične retke o opasnom napredovanju mlakosti: „S tupim pogledom prema dobru i prodornijim prema onome što laska samome sebi, mlaka volja nakuplja u duši talog i trulež sebičnosti i ponos koji, kada se taloži, proizvodi progresivnu tjelesnu aromu u svim ponašanjima. Ako se to zlo ne zaustavi, najnesretnije želje, obojene onim tragovima mlakosti, dobivaju snagu, sa sve više tijela: i javlja se želja za kompenzacijom; razdražljivost na najmanji zahtjev ili žrtvu; pritužbe iz trivijalnih razloga; nebitan ili sebičan razgovor (...). Pojavljuje se nedostatak mrtvljenja i trijeznosti; osjetila su probuđena

nasilnim napadima, ljubav je hladna, a apostolska vibracija da se o Bogu snažno govori izgubljena je" [5].

To je itinerar mlakosti. Malo-pomalo u dušu ulazi tuga koja sve zasjenjuje: ono što je prije ispunjavalo naša srca više nam ništa ne govori i počinjemo svjetovno razmišljati. Mlakost proizvodi iskrivljenje osjetila duše, čime nas Božje stvari zamaraju; čak se uvjeravamo da je život, pravi život, negdje drugdje. Iz vlastitog iskustva, sveti Augustin je napisao: „Nije čudno da bolesno nepce čak i kruh, koji je zdravima ugodan, smatra mučenjem, a da bolesne oči smatraju mrskom svjetlost, koja je dobra prema čistima." [6]

Kako se dolazi do tog stanja? Kako živa ljubav može postati ovako hladna? Moglo bi se reći da je u njenom ishodištu razočaranje životom, možda zbog određenih razočarenja i poteškoća, zbog kojih se

izgubila iskrenost i žar prvih koraka. Ta prekretnica može proći relativno nezapaženo, ali prodire u dušu. Čovjek počinje kratiti vrijeme za Boga, jer životni plan ima okus gomilanja obveza; čovjek prestaje sanjati i truditi se za apostolsko poslanje, možda zbog neprijateljstva okoline ili zbog malodušnosti kad vidi malo plodova. „Svi znamo iz iskustva da ponekad zadatak ne pruža zadovoljstvo koje bismo željeli, plodovi su ograničeni, promjene su spore i dolazimo u iskušenje da se umorimo. No, nije isto kad netko od umora načas spusti ruke i kad ih definitivno spusti ovladan kroničnim nezadovoljstvom, *acedijom* koja isušuje dušu”[7]. Ova vrsta nezadovoljstva malo po malo uzrokuje hlađenje srca „zbog napuštenosti, zbog apatije, zbog nevoljkosti da se svakodnevno preispituje vlastito ponašanje: danas ostavljamo stvari za sutra, ne pridajemo važnost ovom drugom,

izostavljamo mrtvljenje bez razloga, nedostaje nam iskrenosti..., i navikavamo se na one stvari koje se ne sviđaju Bogu, ne pretvarajući ih kroz ispitivanje u stvar borbe. Tako počinjete put koji vodi mlakosti, ne zaboravite kroz pukotine tog nemara ulazi hladnoća koja na kraju leđi dušu»[8].

Bog kuca na vrata naših srdaca

U prvim taktovima Otkrivenja ima nekoliko vrlo poznatih stihova, koji mogu iznenaditi svojom oštrinom: „Znam tvoja djela: nisi ni studen ni vruć. O da si studen ili vruć! Ali jer si mlak, ni vruć ni studen, povratit ću te iz usta.” (Otk 3,15-16). Redovi koji slijede, možda manje poznati, pomažu nam razumjeti što Bog želi reći tim snažnim riječima. „Govoriš: ‘Bogat sam, obogatih se, ništa mi ne treba!’ A ne znaš da si nevolja i bijeda, i ubog, i slijep, i gol. (Otk 3,17). Gomilanje ovih kvalifikacija,

koje bi mogle ostaviti dojam okrutnosti prema mlakima, zapravo nam omogućuje da zavirimo u Božje srce. Gospodin nam snažno govori kako bi nam pomogao razumjeti našu situaciju, tako sličnu onoj u kojoj se nalazio onaj čovjek iz evanđeoske prispodobe koji je, nakon vrlo dobre žetve, rekao sam sebi: „Dušo moja, imaš dobra za mnogo godina; odmori se, jedi, pij, uživaj” (Lk 12,19). Njegova je pogreška što gomila za sebe umjesto da bude „bogat pred Bogom” (12,21). Ne shvaća da se okreće sam sebi i da ide ravno u propast.

Oštre riječi Otkrivenja slijede druge riječi pune očinske brige, koje pokazuju kako Bog ne samo da ne očajava nad nama, nego čini sve što je moguće da promijeni naša srca: „Savjetujem ti: kúpi od mene zlata u vatri žežena da se obogatiš i bijele haljine da se odjeneš da se ne vidi tvoja sramotna golotinja; i pomasti

da oči pomažeš i vidiš. Ja korim i odgajam one koje ljubim. Revan budi i obrati se! Evo, na vratima stojim i kucam; poslušaj li tko glas moj i otvori mi vrata, unići ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom.” (Otk 3,18-20). Gospodin nas želi izbaviti iz tog žalosnog stanja; On kuca na vrata naše duše, jer želi da se vratimo intimnosti s njim... ali trebamo učiniti svoj dio, osigurati sredstva za ponovno rasplamsavanje naše ljubavi.

Za sprječavanje i liječenje mlakosti

„Pohvatajte lisice, male lisice što oštećuju vinograde, naše vinograde u cvatu.“ (Pjesma 2,15). Mlakost se zgusne u duši kad se izgubi intimnost s Bogom, kad se povjerenje pretvori u zanemarivanje. Istina je, ne možemo ponuditi Gospodinu besprijeckorno savršenstvo, ali možemo biti delikatni i pažljivi prema njemu. A kajanje je također

dio te delikatnosti, kada shvatimo da smo se prema njemu loše ponašali ili da nam je nedostajalo ljubavi. Zato je potrebno paziti na male stvari i probuditi skrušenost zbog našeg otpora ljubavi, kao što je izostavljanje ili odgađanje vremena molitve iz aktivizma, kasni dolazak na večeru zbog davanja prednosti našim stvarima, odgađanje služenja iz lijenosti, tužna lica... Djela kajanja, također i za ovakvih stvari, ponovo zapaljuju dušu: dopuštaju nam da počnemo iznova. „Da, počni ispočetka. Ja – pretpostavljam da i vi – počinjem ispočetka svaki dan, svaki sat, svaki put kad učinim čin kajanja, počinjem ispočetka” [9].

Mislimo na potrebu da vodimo računa o stavu ispitivanja savjesti, koji podrazumijeva iskren odnos prema Bogu i prema sebi[10]. Odatle proizlazi iskrenost s onima koji nas prate na našem putu do Boga; iskrenost puna poslušnosti, da

dopustimo biti zahtjevni prema samima sebi i tako održimo svoju ljubav živom. „Iskrenost i mlakost su neprijatelji i isključuju jedno drugo. Dakle, tko je iskren, nalazi snage za borbu i za izlazak iz vrlo opasnog puta mlakosti”[11].

Naša ljubav prema Bogu također ostaje mlada i obnavlja se dijeleći je s drugima. „Kad se žar ne zapali, to je znak da se hladi, da je sada gotovo sve pepeo”[12], rekao je jednom sveti Josemaría. Zapravo, kada srce ne titra od želje da se drugi mogu približiti Bogu i čak slijediti naš put, možda smo i sami zaspali na krivulji. Lijek za buđenje: „Zaboravi na sebe... Neka tvoja ambicija bude živjeti samo za svoju braću, za duše, za Crkvu; jednom riječju, za Boga“[13].

Velikodušnost je također odličan lijek protiv mlakosti: posvetiti ono najbolje, najdragocjenije u svom životu Gospodinu. Sveti Ivan nam

kaže da je Marija, dok je Isus bio u Betaniji, „uzela funtu pravog i skupog mirisa od narda, pomazala Isusove noge i obrisala ih svojom kosom. I ispuni se kuća mirisom” (Iv 12,1-3). Najbolji parfem, naše najveće blago, naše najbolje vrijeme, mora biti za Gospodina. Loš je znak, međutim, kad se u nama javljaju ocjene poput Judine, kojemu se sve činilo previše: „Zašto se ovaj miris ne proda za tri stotine denara i ne da siromasima?” (Iv 12,5). Juda bi zapravo završio tako što bi prodao Gospodara za cijenu robe... (usp. Mt 26,15). Male ili ne tako male žrtve, uzdisaji, mrtvljenja, osvjetljavaju nas iznutra i tjeraju mlakost. Oni podsjećaju naše srce da je, čak i uz svu svoju krhkost, sposobno za veliku ljubav: „Učini me, Gospodine, snijegom, / za ljudske radosti, / glinom za svoje ruke, / ognjem za svoju ljubav“[14].

Svi ovi lijekovi mogli bi se sažeti dirljivim riječima svetog Pavla: „Ne žalostite Duha Svetoga Božjega" (usp. Ef 4,30). Duh Sveti, koji ne miruje u svojim nastojanjima da oblikuje Isusa u nama, treba našu spremnost i poslušnost njegovim nadahnućima. Pod njegovim će okriljem naš život steći onaj osjećaj poslanja koji ga, distancirajući od proračunatosti i osrednjosti mlakosti, može ispuniti pustolovinom: „Tko je odlučio oblikovati čitavo svoje postojanje s Isusom, ne bira više gdje će biti, nego ide tamo kamo je poslan, spreman odazvati se onome tko ga pozove; također nema svojeg vremena. Kuća u kojoj boravi ne pripada njemu, jer su Crkva i svijet otvoreni prostori njegova poslanja. Njegovo je blago staviti Gospodina usred života, ne tražeći drugoga za sebe (...). Zadovoljan Gospodinom, ne zadovoljava se osrednjim životom, nego žarko želi biti svjedokom i doseći druge; on voli rizik i izlazi, ne

prisiljen na već zacrtane putove, nego otvoren i vjeran putovima koje je Duh naznačio: suprotno od „hodanja“, on osjeća zadovoljstvo evangeliziranja“[15].

* * *

U životu naše Majke nema mješavine mlakosti. Ako vatra kojom gori grm simbolizira Božju prisutnost, sam grm predstavlja osobu Presvete Marije, koja svijetli, a da je ne spaljuje prisutnost Duha Svetoga, Oganj božanske ljubavi: „Plamtio si kao grm koji je pokazan Mojsiju, a nisi izgorio. Rastopio si se i nisi se potrošio (...). Rastaljen u vatri, povratio si snagu iz te iste vatre, ostajući uvijek goreći“[16]. Molimo je da i nama pomogne da ljubav Božja uvijek gori; neka ljubav svete Marije obasja naša srca „živim svjetlom“[17].

[1] J. D. Salinger, *Levantad, carpinteros, la viga del tejado*, Edhasa, Barcelona, 1986, str. 80.

[2] Usp. E. Boland, “Tiédeur”, Dictionnaire de Spiritualité, sv. 15, c. 918. Usp. Ps 91 (90),6: „Nećeš se bojati straha noćnog ni strijele što leti danju; ni kuge koja se širi u tami, ni pošasti koja pustoši usred bijela dana.

[3] F. Ocáriz, *U svjetlu evanđelja*, Studium, Madrid, 2020.

[4] Sveti Augustin, *Enarrationes u psalmima* 31, 5.

[5] Blaženi Álvaro, *Pastoralno pismo*, 9. siječnja 1980., br. 31 (Obiteljska pisma II, br. 275; AGP, biblioteka, P17).

[6] Sveti Augustin, Ispovijesti 7, 16.22.

[7] Papa Franjo, Evangelii gaudium, n. 277.

[8] Blaženi Álvaro, Pastoralno pismo, 8-XII-1976, br. 8 (Obiteljska pisma II, br. 116; AGP, biblioteka, P17).

[9] Sveti Josemaría, U dijalogu s Gospodinom, br. 12.

[10] Usp. Sveti Josemaría, Pismo 1, br. 3. 4.

[11] Sveti Josemaría, Uputa 8-XII-1941, bilješka 122.

[12] Sveti Josemaría, riječi prikupljene u Crónici, 1973., str. 640-641 (AGP, biblioteka, P01).

[13] Sveti Josemaría, Brazda, br. 630.

[14] E. de Champourcin, Prisutnost u tami, Rialp, Madrid, 1952., str. dvadeset i jedan.

[15] Papa Franjo, Homilija, 30-VII-2016.

[16] Usp. Sveti Amadeus iz Lausanne, Marijanske homilije (Izvori Chrétienness, 72), III, 313-317.

[17] Sveti Josemaría, Put, br. 326.

José Brage

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/ne-zalostite-duha-svetoga-
mlakost/](https://opusdei.org/hr-hr/article/ne-zalostite-duha-svetoga-mlakost/) (27.03.2025.)